

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közigazgatási s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt. 50 kr. Egy hónapra 1 frt. 50 kr.

Debreczen, ápril 12.

A közös pénzügyminiszteri állás magában véve nem bír oly politikai fontossággal, hogy annak miként betöltésére nagy súlyt kellene helyezni.

A közös pénzügyminiszterséget inkább nyugalmi állásnak tekintették idáig s akár Becke, akár Lónyay, akár Hoffmann báró tlt azon a széken, az jóformán közönyös lehetett mind Magyarországra, mind Ausztriára nézve.

Szlávy József neve kezességet nyújt arról, hogy ő felsége bizalma oly férfi helyezett most oda, kiben egyszerűen a magyar nemzet bizalma is összpontosul. Sokoldalú képzettség, ritka államférfini tapintat és tántoríthatlan hazaszeretet egyesült benne.

A képviselőház, mely a ház s a haza iránt szerzett érdemeit jegyzőkönyvében megörökíteni határozta, fájdalmas szívvel vált meg szeretett elnökétől.

Meg vagyunk győződve, hogy az marad tessel, lélekkel Bécs császári városában. Azon ritka férfiak egyike ő, ki soha sem vágyott hatalomra, kinek inkább teher, mint kiűntetés volt a miniszteri szék, de ki ott illel lelkiismeretesen teljesítette kötelességét a legnemesebb értelmében.

A megnyugvás érzetével tekintünk tehát a távozót, midőn a szíves búcsúhoz, melyet az egész ország visszhanghoz, hozza járul a mi gyöngye szavunk is. Tudjuk, hogy Szlávy József mindenütt a miénk maradt.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Kiki a maga szerencsésének kovácsa.

Elbeszélés. Írta: Vértési Arnold.

(Folytatás.) — Maga bolond! — veti oda a leány és kirántja kezét az ifjú kezéből.

A következő pillanatban már egyedül ül Harmat Gyuri a kávéház sarkában. A leány eltűnt. Valamivel később aztán beavánsszorong Ferencz, óvatosan körülnéz, hogy összetört palackoknak, poharaknak nem látja-e darabjait a földön; de semmit sem lát, csak Harmat urat a sarokban, lekonykólva az asztalra, nagyon elmelázó arccal s nagyon lecsüggesztett fejjel.

A szegény ördögök, kik a „Vörös disznó“ hoz szoktak járni ebédre s a Fruska kávéház látogatják, ha egy hatosak akad fekete kávéra vagy Ferencz hiteit nyit nekik egy-két erejéig, szörnyű meglepetéssel értesülnek a nevezetes eseményről. No most már értik, hogy miből gavalléroskodott Serényi Zoltán

Péchy Tamásnak hivatalától való fölmentését valószínűleg csütörtökön közli a hivatalos lap. Péchy Tamást ez alkalomból t i t k o s t a n á c s o s s á fogja kinevezni ő felsége.

Hoffman báró kinevezetése. A hivatalos lap közli ő felsége rendeletét, a melylyel Hoffmann báró volt közös pénzügyminisztert kinevezi az udvari színházak ideiglenes főintendantává, ki egyszersmind a Lipót-rend nagy keresztjével díszített fel.

A védőtörvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat szövegének megállapítása végett Bécsbe ment Szende hovédelmi miniszter. Ő felsége előlelete alatt közös értekezletet fognak tartani a kérdés fölött a miniszterek.

Az egyesült ellenzék tegnapra pártértekezletet hívott egybe. Az eredményt még eddig nem tudjuk. Arról volt szó, hogy a pártönkivüli klubnak, az egyesült ellenzékkel való egyesülés felett tanácskoznak. Az egyesülés igen sok akadályba ütközik. Vannak, kik a közírgatásban a kinevezetési rendszert óhajtják, vannak, a kik a municiplumoknak hatáskörét tágítani akarják, végre vannak, kik a programba a szabadelvűbb intézmények életbeléptetésére iránti kívánatokat is felakarják vetíteni p. o. a polgári házasság, az egyházak, a haza és alapítványi javak állami kezelése stb. Ezen ellentétes nézetek az egyesülést mindinkább elődázák.

A fumei kikötő Zichy-molóján tervezett tárház építésére felveendő kölcsönről szóló törvényjavaslatot a kereskedelmi miniszter a képviselőház elé terjesztette. E szerint a kereskedelmi miniszter felhatalmazatik, hogy a tervezett egyik tárház építése céljából 80,000 frt összeg erejéig kölcsönt vehessen fel.

Törvényjavaslat az „Adria“ fumei gőzhajó-társulat segélyezéséről. Az „Adria Steamship Company“ segélyezése ügyében törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé a kereskedelmi miniszter. E törvényjavaslat, illetve a Schenker és társa céggel, mint az „Adria“ gőzhajózási-társulat képviselőjével kötött szerződés értelmében, a társulat az államtól évenként 150,000 frt subventiót kap, melynek fejében évenként legalább 150 járatot kell Fiuméből tenni s e közt rendszeresen hajózási összeköttetést kell Liverpool, Glasgova, Angolország valamely keleti kikötőjével, Amsterdammal és Marseille-el fenntartani. A segélyt öt évre biztosítja az állam oly módon, hogy ezekre a hajózási utakra és ezen idő alatt Fiuméből más vállalatnak nem fog subventiót adni. 1881-ben köteles a társaság magyar részvénytársulattá alakulni és pedig Budapestben, mint székhelyben. Az igazgatótanácsok két-harmadának magyar állampolgároknak kell lenniök és a részvények legalább egyharmada Magyarországon bocsátandó aláírásra. A részvénytársaságnak megalakulásakor legalább 5 hóval valót kell rendelkeznie és azoknyíl köteles évenként egy-egy hajót beszerezni. A forgalmi igazgatóságnak Fiumében és az igazgatónak magyaroknak kell lenniök.

Szlávy bucsuja.

A képviselőházban. Budapest, ápril 10.

Ma délelőtt mintegy 10 óra tájban jelent meg az ünnepélyes színtől kikötő képviselőház előtt egyszerű fekete ruhába öltözve Szlávy József, s utószó foglalta el helyét az elnöki emelvényen.

Kinevezése közös pénzügyminiszterrel felolvasatván, — felállott s férfias nyugodtsággal s a szív megláthatóságával vett bucsút. Elmondta, hogy a király parancsának engedelmességgel, fájdalommal érzéssel vái meg az

egy hónap óta. A vén asszony tartogatta pénzzel, a kit elvett.

Harmat Gyurit bosszantja ez a beszéd s már egy párszor föltette magában, hogy nem megy többé oda; de egész Budapestben bajsos kap olyan olcsó helyet s a megszokás megint csak oda viszi. Talán egyéb is. De arról az egyébről nem szeret még gondolkozni sem.

Nem is tudja, hogyan van vele: tréfa volt-e az vagy mi volt? Róza kisasszonnyal nem beszélt azóta. „Jó napot“, „jó napot“: annyi az egész beszélgetésük. A leány húzódik tőle, elfordítja fejét s a világról sem maradna bent a kávéházban, ha véletlen egyedül talál ott illel Harmat Gyurit. Egyszer ugyan megkísérette Gyurit, hogy szöba hozza, a mi köztük történt; de a leány olyan könyörgő pillantást vetett rá:

— Harmat ur, kérem... nagyon kérem...

A fiatal ember elpirult és abba hagyta. Más talán, a kinek több esze van, nem tette volna; de ő oly járatlan volt a világban, oly féltékeny, oly szerény, úgy félt megbántani a leányt és az igazat megvallva, hát mit is mondhatott volna neki? Hát nőül vehetné a leányt ő, a földhöz ragadt koldus, a kinek magának sincs kenyere? Micsoda esztelen gondolat az?

Néha ugyan azt gondolja magában: barátja segítségével talán valami állásba juthatna? Serényi Zoltánnak olyan sok jó ismerőse van most. Igazán csudálatos, hogy milyen hamar megismerkedik az ember s mennyi jó barátja akad, csak kissé mozogjon a világban. Hátha Zoltán neki is csinálhatna utat?

Csinál is bizonyára szívesen, hiszen már akkor beszélték arról, mikor együtt látkak a hónapos kis szobácskában; hanem Gyuri restelli előhozni a dolgot s Zoltán ugy el van foglalva mindig, hogy sohasem jut eszébe. Most ide kell mennie, most ehhez a jó barátjához igérkezett, aztán meg a másikhoz, ebed után a nemzeti körben várják egy partit tarokkra, este megint másutt. Ha otthon van, akkor is ritkán van egyedül, rendszeren mála mulat egy két jó barátja, a kik ott ebédelnek, ott vacsorálnak s Gyurit csak a mellék-szobákban fogadják és mindig olyan szívettes, csak néhány percig.

Látod, hogy sürgős dolgom van... Látod, hogy vendégeim vannak.

Gyuri látja, persze, hogy látja; nem is akarja visszatartóztatni a vendégeitől. Majd inkább eljön máskor.

Hanem máskor is vendégei vannak Serényi Zoltánnak, vagy ha nincsenek, hát éppen várja őket és a sürgős dolgából sohasem fog ki, úgy, hogy Gyuriak mindig csak rövid idő

roslutak közül senki sem. Erre nézve szigorú rendeletet bocsátott ki az ottani adófelügyelőhöz. Az az eset pedig, hogy a kiosztandó könyvradományok lefoglalás tárgyát képezhesék, semmi esetre sem fog előfordulni.

A ház Bakayval együtt tudomásul veszi a választ.

Külföld.

A hadsereg szaporítása Németországban. A birodalmi gyűlés a második fölölvasas alkalmával elfogadta a hadsereg megszállásáról szóló törvény valamennyi cikkét a bizottság javaslata alapján.

Az angol választások 589 választást ejtettek meg, mely számban a liberális párt 337-tel van képviselve; a megválasztott konzervatívok száma 208, a home-rulereké 44.

A török-montenegrói területcseréről szóló meg egyezéssel Szávás pasa külügyminiszter körjegyzékben értesítette a berlini szerződést aláírt hatalmaknál levő török képviselőket.

Az oroszországi reformok. Pétervárról jelentik, hogy Loris Melikoff kérelmet terjesztett a csár elé, hogy az immár helybenhagyott reformok végrehajtásához csak akkor fogadjanak, ha ő felsége és az udvar a fővárost már elhagyta.

A szumatrai gyilkosság. Singaporei táviratok megerősítik, hogy Wallon és Guillaume francia alattvalókat meggyilkolták a szumatraiak. Az atchini kormányzó katonasággal indult utra, hogy fölkeresse a holtakat és hogy megbüntesse a gyilkosokat.

Országgyűlés.

A képviselőház. Budapest, 1880. ápril 10.

Szlávy volt elnök bucsuja után Kemény János báró alelnöküvenát az elnöki széket, színetet rendelt el.

Színet után elnök ajánlata a ház elhatározta, hogy az új elnököt a keddi ülésben fogja megválasztani.

Tiszta Kálman a szegedi kir. bizt. kinevezésének meghosszabbításáról, Kemény Gábor pedig a Fiume és a nyuata-európai kikötők közt a rendes gőzhajózási összeköttetést fenntartó társaság segélyezéséről és a fumei kikötő Zichy-molóján tervezett tárház építésére felveendő kölcsönről nyújtottak be törvény javaslatokat.

Vita fejlődött ki a felett, hogy a marhatenyésztésre előirányzott összeg 150,000 frtra emeltessek, végül szavazásra került a dolog s a többség megszavazta, hogy a marhatenyésztés emelésére szánt 61 ezer 150,000 frtra emeltessek.

Ezután tárgyalatokat a gazdasági-tanintézetekre felvett összeg. Itt Szalay Imre, Madarász József, Simon Gyula, Helfy Ignác beszéltek. Kemény Gábor beszéde után az előirányzott összeg vita nélkül megszavaztaták.

Szapary Gyula gróf pénzügyminiszter felett Bakaynak tegnap beterveztett interpellációjára, a szegedi adóvégrejelölások ügyében. Kijelenti, hogy az adó Szegeden csak azon ház-és földbirtokosokn jutnak be, kiknek házai építésben maradtak s földjeik partos helyben lévén nem szenvedtek az árvíz által, továbbá azon iparosokn, kik üzletükben kárt nem vallottak, de az árvízköz

jut s az alatt a rövid idő alatt nem sokkal többet végezhetnek, csak hogy épen megkérdezik egymástól, hogy vannak, hogy szolgál az egészségök?

Zoltán nagyon örül, hogy barátjának mindig jól szolgál az egészségük.

Hanem hát pénz dolgában hogy vagyunk, pajtás? — kérdezi néha, de csak úgy futtatban.

A régi lakótárs akadozva felel. No hát azzal is csak meg volna valahogy, persze nem valami fényesen, hiszen Zoltán is tudhatja.

Tudom, pajtás, tudom... a szokott módon ugy-e?

Igen, a szokott módon, dadogja Gyuri. — Na ne félj, majd kisít még nekéd is a nap, — vigasztalja a hü barát; én gondoltam már sokszor rád.

Hanem soha sincs ideje elmondani, hogy hát annak a sok reá gondolatnak mi az eredménye. Néha elejt egy-egy szót, egy-egy mondatot:

Majd kifözött valamit... várj csak... nekem már tervem is van.

De azoknak a terveknek az elmondására sohasem kerül a sor, mindig közbe jön valami. De meg nem is ér a nagy sietés semmit.

Különbben is először magának kell, pajtás, állást szereznie a nagy világban.

Hirdetési díj: 6t haasos postáor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű a többizben megjelenő hirdetéseknek leengedés történik. Bányodij minden hirdetés után 30 kr. Nyitleri közlemények minden sora 20 kr. A hirdetések valamint a nyitleri közlemények egyedül a kiadói iródban vétetnek fel.

Napi hírek.

A képviselőt választó polgárokhoz. Azokat, kik a jövő évi képviselői választáson választási jogukat gyakorolni óhajtják, figyelmeztetjük, hogy mult évi adójukat f. hó 15 ig befizetni el ne mulasszák, mert ellenesetben törvény szerint választási joguktól esle- nek.

A tiszántúli református egyházkerületi gyűlés ma veite Karonunkban kezdetét igen tekintélyes számú tagok jelenlétében. A mai gyűlés délelött 9 órakor kezdődött. Elnököltek Nagytisztelett R évész B Á l i n t püspök ur és G r ö f D é g e n f e l d I m r e főgondnok ur. — Fő t. Révész Bálint ur örömfejezte ki a felett, hogy Gr. Dégenfeld Imre ur ő méltóságát ismét jó egészségben üdvözölheti viszont. — A gyűlésben megjelent névsora a következő: — A nagybányai egyház megyéből: Csánaly György esperes, képviselő; Czelver Márton felsőbányai lelkész. A békésbányai egyház megyéből: Szabó János esperes, Gróf Ráday Gédon segédgondnok, Miklovic B. Kovács Ferencz képviselő.

A beregi egyház megyéből: Peterdy Károly esperes, Kántor Sámuel segédgondnok. — A bihari egyház megyéből: Papp Károly esperes, Ritók Zsigmond segédgondnok, Ember Pál, Rác Mihály képviselő. — A debreczeni egyház megyéből: Nagy Pál hely. esperes, képviselő; Tóth Bálint sámsoni lelkész, Luky Lajos világi tanácsbíró. — A z é r m e l l é k i egyház megyéből: Papp Gábor esperes, képviselő; Szikszai József zalacsi lelkész. — A heves nagyknysági egyház megyéből: Herthay István segédgondnok, képviselő; Madarász Imre karcazi lelkész, Pásztor Béla t.füredi birtokos. Nagykarolyi egyház megyéből: Szilágyi Lajos esperes, Kulini Imre segédgondnok, Ujlaky Gábor képviselő. — A máramarosi ugcsoai egyház megyéből: Doktor János esperes. A z a l o s z a b o l c s - h a j d u k e r u l e t i e g y h e m e g y e b o l : Pápai Imre sp. A f e l a o s z a b o l c s i e g y h á z m e g y e b o l : Lukács Ödon hely. esperes, Ujtalasy József segédgondnok, képviselő; Heiszler József. — A nagy szalontai egyház megyéből: Nagy Dániel esperes, Nagy Sándor tanácsbíró. — A szathmári egyház megyéből: Kiss Áron esperes, képviselő; Farkas Antal és Bartha Mór. — A debreczeni egyház részéről: Sági Sámuel főgondnok, képviselő; K. Tóth Mihály, Némethy Lajos lelkész, Szabó Bálint, Ármós Bálint, Bércsey Sámuel, Nagy Ferencz, Dr. Szikszay Szabó József, Beke Mihály egyháztanácsok. A d e b r e c z e n i f o i s k o l a r e s z é r o l : Liszka Nánor acad, Joó István tanítóképződei és Bekéssy Gyula gymnasiumi igazgató „tanok”. — A n - v a r a d i e g y h á z r e s z é r o l : Nagy István lelkész, Halász József egyháztanácsos. Mátészalkai egyház részéről: Papp Arthur lelkész. Tamás váraíjai egyház részéről: Biró István lelkész, Hód-m. Vásárhely részéről: Szeles Imre, Futó Mihály, Miklovits B. és Kovács Ferencz. — Mezőturi gym. részéről: Bodolai László, és végül a Kisujvárlási gymnasium részéről: György Lajos. A mai gyűlésen több kisbáb nagyobb fontossággal bíró tárgy intéztetett el, s körülbelül délutáni fél 3 órakor ért véget. A gyűléső tagok egyrésze ezután mélt. Gr. Dégenfeld urral gyűlt össze barátságos ebédre.

Temesvári névfő Farkas Irma városunk szülötte, ki nálunk szüles körökben ismeretes, tudvalegleg néhány év óta a szinipályára adta magát. Ez idő szerint a kolozsvári szinártsulat jelen tagja. F. hó 3-án volt jutalmajátéka, az alkalomból a következőket írják: „T. Farkas Irmának, a kolozsvári színház kitűnő művésznőjének a mult szombatot volt jutalmajátéka, mely alkalommal a Császnót játszta. Dacára, hogy Andrásny anyósának temetése ép

Gyuri belátja azt: ugy van, először magának kell állást szereznie.

Hanem a tartozásomat lerovom, pajtás. Sohasem felejttem el, hogy még a téli kabátodat is idadtad értem. Igaz, hogy ócska volt, kopott volt, hanem mégis idadtad.

Hadd el, csekélység volt az, dadog a szerény fü.

S ugy érzi, mintha még ő volna hála kötelezre, mikor barátja megvergeti a vállát.

Tudod, hogy olyanok voltak mint a testvérek, megosztottuk mindenkiket, nem lehetett itt levársól szó.

Persze, hogy megosztották, csakhogy az osztokodás rendszeren a fiatalabb rovására ütött ki s ha összeszámították mindazt, a mi ilyen módon hatosokban és forintokban harmaddal évi óta az öregebb pajtásnak jutott, hát bizony szép somma kerekednek ki abból s akkaimint nem egy, de öt olyan téli kabát is kitelékel belőle, mint a milyet Serényi Zoltán nagyilekden csináltat didergő barátjának.

Mert biz az csak ugy november közepe táján késült el. Szegény Zoltánnak annyi fizetni valója volt és anyai sokféle kellett a pénz.

Nem képezed, hogy mennyi költségre kerül ez a háztartás!

(Folyt. kov.)

e napra esett, mely körülmény az aristokráciát visszatartotta a daczára, hogy a fiatalok még odabaza van ünnepleni, mint levelezők írja, a nézetét igen díszes és művelt közönség töltte be, mely gyakori tapssal és kihívásokkal tündélt ki. Ot szép korszakra és hűlt a színpadra és számos bokrétára. Farkas Irma a vidéknek kétségkívül legjelesebb művésznője, a kitérő színpadon műveltség méltán tüntet ki.

A tisztviselők együtetének alakulási közgyűlése f. hó 18. d. u. 3 órákor fog megtartani. Tekintve a közgyűlés azon fontos teendőit, melyeknél fogva tisztviselői és választmányi tagjainak bevétele az általános egyetemes jövő sorsa felett dönt, szükségesnek látjuk egy közgyűlést megelőző előterjesztések megtartását, melynek tárgya a választások megismertetése és kijelölése volna. Ennek következtében az ideiglenes választmányt egy közgyűlés előtti napon tartandó szűkebbkörű értekezlet egybeválasztású tánt van szerencsénk felkérni. Több egy-letli tag.

Dalos János és Krieger Kornélia közönségünk jó ismerősei több volt aradi színpadon f. hó 14-én Nagyváradon hangverseny rendeznek.

Szerencsén (Zemplén m.) f. hó 9 re virradóra, a takarékpénztár épületének falát kibontották és az épület nyílásos át az intézet Wertheim szakanyagát tartalmazó elvitték. Ez a történet akkor, midőn Szerencsén éppen sorozás van, tehát nemcsak katonaság és feleségek pandurszerűen, de több közönségnek bírái jegyzői és hitesei, sőt maguk a hadkötelesek is meglehetősen számban vannak jelen; történt a piac kellő közepén, a városnak csaknem áttellenében; történt az aljárásbíró közvetlen szomszédságában, a nélkül, hogy a bátor vállalkozókat valaki észrevette volna. Furcsa mal-á-propos ez — írja tokaji tudósok — éppen most, midőn a tokaji adóhivatalnak Szerencsére áthelyezéséről beszél a hír. Hol van a biztosíték, hogy az adóhivatal Szerencsén a betörés ellen biztosított helyiséget kapjon, ha már pénzintézetének wertheimja sem volt akadály, hogy gonosz kezek elszállítani vállalkozzanak?

A Bank-ban költője halálának e hó 16-án lesz félévszázados évfordulója. A nemzeti színház megünnepli a napot. Ohajtandó volna, ha nálunk is megünnepelelnék. Ha jól tudjuk az éppen körünkben időző Helvey Laura kissasszonynak, a nemzeti színház művésznőjének „Melinda” egyik kiváló szerepe. — Talán meglehetne őt az alkalomra nyerni.

Hunyadi Margit színtársulatunk újonnan szerződött tagjának a budapesti nemzeti színházban első fellépése szerdán „A fény árnyában”, második fellépése pénteken a „Törvénytelen fiúban” lesz.

A 39-ik gyalogezred kerületében az idei sorozás már néhány nap múlva befejezték. A debreczeni újoncszállásról már elkészült a statisztikai kimutatás, a mely rendkívül érdekes adatokat tartalmaz. Összesen előállítandó volt 877 hadkötelest s mint annak idején már megírta a hadsereg, póttartalék és a honvédséghez 255 szoroztatott be. M e r t e k h i á n y miatt 172-öt, t e s t i f o g y a t k o z á s miatt pedig 316 ot nem szorozták be. M i n t k e r e s e t k é p t e l e n t e s t i f o g y a t k o z á s miatt töröltetett 18. A meg nem jelenetek között törvénytelenül csak 10 maradt el, betegség miatt 6; büvvádi kereset alatt pedig

csak egy volt. Ez adatok a mint láthatni az előző évekhez képest hasonlíthatatlan kedvezőbb sőt páratlan eredményt tüntetnek fel a miért a dícséret mindenestire a kapitányi hivatali katonai ügyosztályt illeti, melynek bizonyonyal örösi munkájába kerülhetett, hogy ily kedvező eredményt sikerült kitüntetni.

Emlék-ünnepély. A debreczeni önkéntes tüzoltó-egylet két évi tűzorság beállításának forduló napját ünnepelte meg tegnap az öntényai helyiségében. A szép ünnepélyen mintegy 50—60-an vettek részt, kik között nemcsak tüzoltókat de több városi tekintélyes polgárt is volt alkalmunk láthatni. Számos pohárköszöntő volt s ettették a mindinkább virágzásnak indult együletet. Ez alkalomból az ünnepélyen résztvevő W a l a s c h e k Wenzel a n v á r a d i m. k. postahivatali főnök a tüzoltó zászlóalapsra 5 forint adományozott. F a u l w e t e r Vilmos helybeli kárpitos pedig azon nemes ajánlatot tette, hogy a készített zászló rajját, aranysegeit, valamint annak összeállítását díjmentesen ő vállalja magára. A kegyes adomány és az ajánlat is nagy lelkesedéssel fogadtatt.

Nyulvadászat. Az Ebesen a napokban három vadászhalm urfi a törvény szigorú tilalma ellenére vadászatot tartott s szerencsésen sikerült is neki két anya nyulat elcséjteni. Bárha tudomásunkra jutatták az illetékes nevet, ez alkalomból elhalgattuk azokat azon reményben, hogy hasonló visszaélés nem fog előkövetni.

Gyászjelentés. Mély fájdalommal jelemem forrón szeretett kedves nőmnek néhai Polgár KISS GYÖRGYNE született Szabó Zsuzsanna asszonynak hosszas betegkedése után, tüdőszélhűdés következtében, életének 80 dik s boldog házasságunknak 58-ik évében, folyó hó 11-ik napján reggeli 9 órákor történt csendesen kimúlt. Kinek is folyó év április 13-ik napján délután 3 órákor, nagy-mester-utczai 1242. számú házammal tartandó végítességtételére, egy a hatvan-utczai sírkertben leendő eltemetésére, a megfogadott rokonait, barátait, ismerőseit s az egész tisztviselőket szomorított szívvel meghívom. Debreczen, 1880. április 11-én. Az elhunytjának bánoas férje: Kiss György, leányom: Kiss Juliánna asszony, s ennek férje Koszorus Ferenc és Kálmán nevűben is. Béke poraira!

Tolvajok a temetőben. Múltó megbotránkozásal irjuk le a következő esetet. Egy valaki úgy akarta kegyeletét meghalt kedvese iránt kimutatni, hogy annak a dobozi temetőben levő síri fejfára egy oly koszorút helyeztett, mit egy más idegen czigled-utczai temetőbeli sírről lopott le. Vajjon kedves volt e az az ellopott szép koszorú a meghaltak?? — A tolvaj felfedezték s érdeme szerint fogják büntetni.

A trónörökös mint tábornok. A május elejétek alkalmával, melyeket e hó 21-én vagy 22-én tesznek közzé, R u d o l f trónörökös is vezérőrnagy és dandárnokká fog elmozdítani. A trónörökös a salzburgi dandárparancsnokságot kapja s ehez képest a III. gyalogosztályba osztják be. E hadosztály parancsnoka jelenleg báró Vécsey altábornagy Linzben. Salzburgban a trónörökös a dandárparancsnokságot gr. Grünne vezérőrnagyot fogja felváltani.

Herczegné és a tenorista. Párisban április 6-án hirdették ki Nervecaste herczegnő s Tom Hoher tenorista házasságát. A her-

czegnő Hope gazdár hollandi bankár leánya, saját személyére 200,000 frank évi jövedelme van. Első férje Nervecaste herczeg 1870. elején halt meg. A herczegnő igen szép asszony, férjétől régóta elválva él Párisban s a többek közt nagy barátja a zenének. Tom Hoher 88 éves, apja lelkész. A herczegnő nem nem rég károlizált, mi annál feltűnőbb, mert most úgy a protestáns-hoz megy nőül.

Vilmos császár mint színháztulajdonos szerepei abban a perben, melyről a napokban írtunk. A szellemi tulajdonjogról szóló új törvény értelmében, a szerzők örökösé többé nem tiz, hanem harmincz évig élvezi a kiadott vagy színpadra hozott művek hasznát s a törvény visszaható erővel is bír. Ennek alapján „Cár és ács” dalmű szerzőjének, Lortzingnak örökösai kívánták, hogy a berlini udvari opera igazgatója 1881-ig fizesse az e dalmű előadásá után járó tantiémét. Beperelték tehát először a foudvarmestert hivatalát, de a bíróság elutasította, mert az úgy a foudvarmestert hivataloz nem tartozik; ekkor beperelték a színház főintendánsi hivatalát, de a bíróság ezt sem fogadta el alperesnek. Így aztán nem maradt más hátra, mint magát a színház tulajdonosát, Vilmos császárt beperelni.

Elajándékozott korona. Eugenia ex-császárné a Zulu-földre utazása előtt egy gyémánttal és smaragdokkal kirakott s művészi esztétikus arany sással díszített drága császári koronát ajándékozott a Notre-Dame-des-Victoires párisi templomnak, melynek falai közt császárné korában legörömbösebb vézte ajándékoságát. A korona arra volt szánva, hogy azt a császárné évek óta tervezett, de soha meg nem tartott megkoronázására alkalmával visse. Az ékszer Mouchy herczegnő vitte át Chislehurstből Párisba s a jövő héten fogja átújítani a nevezett egyház papjainak.

Tabakovics öngyilkosságáról fületékes helyről a következő érdekes részleteket vette a „Szer. Napl.” Tabakovics omladnista érzelmű ember volt, vagy legalább sokan tartották annak s e miatt állott némi feszült viszonyban Hertelendy főispánnal, ki minden áron ellenezte, hogy aispánná legyen Torontálban. Midőn a kormánybiztosi kinevezést megkapta nemrég, Tabakovics igen megörült és benső emberei előtt kinyilatkozta, hogy minden szerencsém a főispánnak köszönhető. Mert a főispán egyébként becsülte Tabakovicsot, csakis vélt nemzetiségi érzelmek miatt nem akarta a megye legfőbb választott tisztviselőjévé. Tabakovics öngyilkosságát megzavarodott elméjének tulajdonítja. A véres tett elkövetése előtt közvetlenül három levelet írt, dr. Benkó ügyvédnek, Hertelendynek, Bietek leendő vejené és egy czédulát saját nejeinek, melyben ezt írta: „Másképp napja foglakozom e halállal, és eszem mérget. De nem árt. Más halálnemhez kell fordulnom.” Tabakovics elmezávarát kuszált vagyonai viszonyai okozták. Adóssága mintegy 15 ezer frtra tehető s hitezől részéről nagy zaklatásoknak volt kitéve. Ezek miatt nem merete elfoglalni új állását, mert attól remegett, ha egyszer találkozik, semmi sem fogja őket visszatartani. Valószínűleg azon elentetés érzelmek lettek rá vezérelés, melyek a kivított ambícióját kiélgező siker és a vállaira neheződő akadályok közti közdelemben fejlődtek ki. Mondják a halála előtti közvetlen napokon a gyermekekéig csapongó volt. S ez is egy tüne-

te annak, hogy nem a sötét terv érlelődött fejében, hanem az agyszerkezet gyengült. — Halálozás. A legmélyebb fájdalommal jelentjük forrón szeretett felejtethetlen édes anyáknak, illetve testvérünknek néhai özv. ILLYES JÁNOSNÉ szül. Szilágyi Mária ak f. hó április 11 dik napján, életének 62-ik özevységének 8. évében, tüdőlobban történt halálát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 13-án d. u. 3 órákor, e őbb a nagy-péterfiak 960. számú házánál, majd a ref. nagytemplomban tartandó rövid egyházi szertartás után, a péterfiak sírkertben fognak örök nyugalomra letéetni. Mely végítességtételre rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket tisztelettel meghívjuk Debreczen, 1880. április 11. Illyes Mária, Hadházy Jánosné; Illyes Eszter, Fáján Károlyné; Illyes János — mint a boldogult gyermekei; Szilágyi Klára, özv. Péntek Józsefné; Szilágyi Juliánna, özv. Szabó Józsefné mint testvérek.

Színház.

Vendég vendég után, egyik üres ház a másik után. Közönségünk nem tudja eléggé méltányolni, hogy derék színingazgatónk alkalmat nyújt nekünk arra, hogy Helvey kissasszony játékában gyönyörködhesünk és igazán szégyeljük, hogy a k. a. remek játéknak üres padok előtt kell lefolyni. Ha tegnap a „Két dudás egy csárdá”-ban című dráma művet adják elő, legalább karzati publikum lett volna s bejön a napi költség. Hallatlan eset a debreczeni színház fenállása óta, hogy vasárnapon napon kongó üres ház előtt játszanak. Plane nemzeti színházi művésznővel.

Helvey Laura a kissasszony Dorában, de különösen tegnap M a g d o l n á b a n oly gyönyörűen játszott, hogy a tanúmanyal, oly érzéssel adta Marrick Mari nehez szerepét, hogy a jelenlevő közönség nem győzte őt eléggé tapsolni.

Reméljük, hogy a közönség eddig távolmaradt része, nem fosztja meg magát tovább Helvey k. a. játéknak élvezetétől s tömeges megjelenésével helyreállítja a művészetpártoló debreczeni közönség régi jó hírnevét.

Vegyes.

Egy lap Kossuth Lajos fogságából. A budapesti ref. főgyűmnasium igazgatójának, Vámosy Mihály urnak e napokban egyik növedéke egy érdekes iratot kézbesített, mely Kossuth fogságára vonatkozik. Valami katonai felügyelőség jegyzőkönyvének negyedrétét egy lapja ez, mely rovatok kimutatásban tartalmazza azon kiadásokat, melyek Kossuth Lajos érdekében fogság alatt 1838. május havában lettek. E lap, mint látszik, csomagolásra eladott papírok közül tetetett meg azon történetes véletlenség által, hogy a megtalálónak szemébe ötlött rajja a Kossuth név. Az egész lap a következő, régi katonás kézírattal telttel tartalmazza: „Rechnung pro Mensa May, 1838. Ueber die vom Gefertigten bestirrenten Ausgaben für den Staatsgefängenen Ludwig Kobus ut h. Und zwar: In W. W. H. kr.: Für verbeichte Kost 125 fl.; — für Wäsche, Ausbesserung, Zugehör und sonstige Bedürfnisse 1 fl. 30 kr.; — zur Verrichtung der Schreibgeschäfte täglich 2 Kerzen (7 1/2 Pfund a 42 kr. W. W.) 40 fl. 15 kr. — dem Barbier und Friseur 2 fl. 40 kr. — zur Beleuchtung der Wachstube mit täglich 3 Stück Kerzen (1 1/2 Pfund a 42 kr.

W. W.) 7 fl. 52 1/2 kr. Summa: 158 fl. 17 1/2 kr. Sage: Einhundert flintzig acht Gulden 17 1/2 kr. in Wiener Währung. Ofen, 31. Mai 1838. — Joseph Anderer, Unterrichter (Unterstaatsprofess?) v. Stoklassa, Oberlieut. — In Conv.-Mtz. 63 fl. 19 kr.”

Közgazdaság.

A kisbirtokosok országos földhitelintézeté és a pesti hazai első takarékpénztár egyesület közt az előbbi intézet által kibocsátandó záloglevelek átvétele, s váltói vislelésszámítása tárgyában folyó hó 9-én szerződés kötöttet, melynek főbb pontjai következők: „A Pesti h. e. takarékpénztári egyesület” a „kisbirtokosok országos földhitelintézeté” által a szerződés keltétől számított három év alatt kibocsátandó összes 5 1/2%-os zálogleveleket a „Magyar földhitelintézet” hasonlóan záloglevelei árfolyamánál 50%-al olcsóbban, az idő szerint tehát körülbelül 97 1/2%-o árfolyam mellett átveszi, ugyanezen időtartamra a pesti h. e. takarékpénztár” egyesület a „kisbirtokosok országos földhitelintézeté” részére ezen intézet tartalékállományának kétszeres erejéig váltóvislelésszámítási hitelt nyit; ezen szerződési viszony tartama alatt a pesti h. e. takarékpénztár-egyesület” igazgatósága, a „kisbirtokosok országos földhitelintézeté” magát egyik tagja által képviselteti.

A phylloxera pusztítása Franciaországban az utóbbi 4 év alatt oly mérvet ért el, hogy Franciaország szőlő területe, mely 1874-ben még 2,446,862 hectare volt, 1878-ban már csak 2,295,989 hectare-t tett ki, vagyis mintegy 150,875 hectare szőlő pusztult ki az idő alatt. Ennek megfelelőleg az 1878-diki bortermelés is 7, millió hectoliterrel volt kevesebb mint 1874-ben.

Felelős szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértesi Arnold.

(X) §. Az ételek és italok helyes választéka nagy fontosságu az emberek jólétére nézve, kivált azért, mivel e részben a legkisebb vigyázatlanság első sorban az emésztő szerveket gyöngíti és melyek elhanyagolása gyakran hosszas gyomorbetegségeket okoz. Mintán azonban ily vigyázatlanságok a legnagyobb óvatosság mellett sem kerülhetők ki, felhívjuk a figyelmet a Dr. Miller-féle Bécsben 1868-ban hatóságilag megvizsgált görög elleni védbálsamra, mely a gyomor tevékenységét szabályozza, a gyomor és belek minden nemű heveny és idült lobjait, a hányást, hasmenést, székérségét, mindennemű gyomorbetegségeket, étvágytalanságot, gyomorakárhást feltűnő módon oldja meg. Ez a bevált utastássa együtt 1 frt 50 kr. Fél üveg 80 kr. Debreczenben valódi minőségben egyedül Stenczinger K. fúszkereskedésében kapható. Nyiregyházon Balla és Gusztáv urnaknál. Miskolczon Dr. Csáthy Szabó gyógyszerésznél. N. Károlyban Kerekes Bertalan urnál. B.-Csabán Bartók L. urnál. Gyulán Kóhlmann F. urnál. H.-Mező-Vásárhelyen Szokolovits Illés urnál, Kecskeméten Bóka Zsigmond urnál. 398. 16—16

Felelevenítés kedvéért, azután pedig földmívelési, műipari, kereskedelmi és forgalmi termelő fejlesztés czéljából, most — csak hogy teremő tevékenységben és fejlődő felvirágzásban gyümölcsöző közreműködést nyerjen, egy hatalmas pénzforrásból

nagy TÖRÉKÉK,

különösen nagyobb összegekben, készpénzben is

több millió forint erejéig,

leginkább pedig aranyban, de csak első és második helyre jelzálogilag bekebelezve, rendkívül csekély kamat mellett azonnal a legnagyobb készpénzrel, kölcsönkép kiadtnak, meghatározott időre és évenként egyenlő utasításaim, 23 évi tapasztalat, megfigyelés és beható évráradék gyanánt, kiváltképen pedig nagy gyári felszerelésekre, gyárakra, jelentékeny mezőgazdasági iparvállalatokra, bányaművekre, földbirtokokra, uradalmakra, közútszámokra, városokra és ház-csoportokra, építkezési-hitel is a legbőkezűbben adatik mindennemű közvetítés kizárásával; fejárántételek tehát csak közvetlenül magától a kölcsön kéréstől fogadtatnak el

BINDER LEO meghatalmazott által, Wien, Reiserstrasse 29.

Központi iroda, felvétel-expeditio Wien, Stadt, Kolowratring 9.

Földbirtokok, uradalmak, házak, gyárak, bányaművek, bányatársulatok és nagyobb iparvállalatok vásárlása és eladása vagy cserelése; társak keresése nagy betétekkel; — tulajdonságok és levelezések a bel- és külfölddel.

A tisztas ÖNÁLLÓSÁG

jövedelmes foglalkozási ágaknál, vagy egy nagy jövőjű, önálló, kényelmes, tisztességes és biztos

LÉTEZHETÉSNEK

mint fő- vagy mellék-foglalkozásnak

rögtön megalapítása, becsület és tisztelgetélemmel jellemű, bármely állású és tartózkodású egyének számára, sőt még előkelő állású személyek számára is. — Hozzá juttatnak az én fényesen igazolt utasításaim, 23 évi tapasztalat, megfigyelés és beható tanulmányozás alapján, éveken át kipróbált tevékenységre támaszkodva. — Ügyes, észszerű vezetés, kintarás, éber felügyelet és szilárd kezelés mellett, — tőke és lakhely-változtatás nélkül is, — 30,000—50,000 frt évi tiszta nyereség, a körülményekhez képest a kétszeresnél is több, tisztességes módon kereshető meg. — Nem egy élő bizonyosság tanuskodhatik a legfényesebb sikerű eredményről. — Czim levelezés alkalmával:

BINDER LEO, Wien, Reiserstrasse 29.

KELLŐ MELLÉKKERESÉST

tantieme és provisio adása által

jó nevelésű és képzett nők számára!

Működési körömet, bel- és külföldi megtisztelő üzleti összeköttetések által, minden irányban kibővíteni szándékozván, ezután szükségem leend:

Egy igazgatónőre, egy szép szellemi és szívbéli adományokkal megáldott magasabb képzettségű hölgyre a levelezés vezetése végett;

egy képviselőnőre, könyvvezetés, ellenőrzés és értesítés adás czéljából;

több német, francia, angol, olasz, spanyol, magyar, lengyel és orosz levelezőnőre és pedig mindegyik nyelvből egy teljesen kész levelezőnőre.

Ezen mellékes jövedelmek és foglalkozások azonban csak oly képzett nők számára alkalmasak, kik saját biztos és tisztességes bevételeikből a nélkül is gondtalanul képesek megélni, minthogy itt nem kaphatnak határozott fizetést, hanem csak nyeresémet-részt (tantieme) vagy fáradság-díjat (provisio).

Több tudományosan képzett nő a német levelezésben, egynéhány pedig a francia, angol és olasz nyelven kaphat foglalkozást; hasonlóképen szükségüket egy titkárnő és egy osztályfőnökné, illő és esetleg magas mellékjövedelem mellett.

Binder Leo keresked. és földművel. fő-ügynöksége, általános kereskedelmi ügynöksége és bizománya (alapított 1854-ben) Bécs, Reiserstrasse 29.

S ó s - borszesz

Bárvárt Károlytól

valódi minőségben, eredeti áron kapható Debreczenben

CSANAK JÓZSEF kereskedésében

mint egyedüli főraktáramban:

Ezen hatóságilag engedélyezett kitűnő háziszisz, mely a szegedi országos kiállításon érem érdemmel a székesfehérvári kiállításon ezüst érdemmel lett kitűntetve, különösen jó gyógyhatást eszközöl: reuhma, csusz, szaggatás, fagyás, fej, fog, és fülfájdalmak s szemgyulladásnál, ezenkívül fogtisztító szerül is igen ajánlható, a menyenyuliban a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti s a szájból minden kellemetlen szagot eltávolít.

Utánzások meggátálása végett alább látható czimlapomat mely minden egyes üvegre ragasztva van, a budapesti keresk. kamaránál 100/1875 szám alatt mint védjegyet bekebeleztettem.

tisztelettel

BÁRVÁRT KÁROLY,

Budapest IV. ker. Nagymező-utca.

e védjegyet különös figyelembevételre ajánlom (19) 6—?

Mattoni Giesshubeli legtisztább égvényes savanyuvize,

a létezési szerek betegségeiben, gyomor- és hólyagbetegségeiben, mint minden veseségszervi betegségekben a legjobban ajánlható.

Giesshubeli emésztési és mellpásztillák

gyomorbetegségeiben és köhögésben, Mattoni Henriknél Karlsruhnban.

BUDAI KERESŐVÍZ

szorulás és abból származó betegségek ellen, Mattoni és Ville Budapest.

Kapható a gyógyszerárakban és ásványvíz-kereskedésekben.

(5. 6—13)